

Kreta, 1986

Schoon, vruchtbaar, door de zee omspoeld.

“Midden in de wijnkleurige zee ligt het land Kreta, schoon, vruchtbaar, door de zee omspoeld.” (Homeros)

Een vliegtuigreis van ongeveer vier uur brengt chartervlucht 001211 op vrijdag 13 juni naar Iraklion, de belangrijkste stad van Kreta. Vrijdag de dertiende, als dat maar geen slecht voorteken is van wat mij nog te wachten staat op dit grootste eiland van Griekenland.

Kreta, of in het Grieks Kriti, ligt midden in het oostelijk bekken van de Middellandse Zee, en vormt een ideale stopplaats tussen Griekenland en Egypte. Die ligging heeft in de oudheid de rol en de geschiedenis van dit eiland en haar bewoners in grote mate bepaald.

Liliane, de plaatselijke charmante hostess van Eurocreta, wacht ons op aan de uitgang . Kort daarna wordt onze groep Vlaamse toeristen, onder leiding van VTB-reisleider Willy, overgebracht ('getransfereerd' heet dit in het vakjargon)

Iraklion

naar het luxueuze hotel Astoria, in het centrum van Iraklion. De naar mijn mening iets te omvangrijke groep schaaft zich iets later onwennig rond tafel voor een eerste gezamenlijk avondmaal. Liliane en Willy leggen kort het drukke programma voor de komende weken uit. Het staat vast, wij gaan ons hier geen dag vervelen.

Op bezoek in de 'materniteit' van Zeus

Zaterdag, vroeg in de ochtend. Een autobus, onze verblijfplaats voor een groot deel van de komende twee weken, wacht ons reeds op aan het hotel. Dimitrios, onze gezette chauffeur met indrukwekkende zwarte snor, spreekt alleen Grieks en gebarentaal. Mijn Grieks is hopeloos, in gebarentaal daarentegen kan ik mij aardig uit de slag trekken.

Start van de rondreis. Hopelijk gaat het inladen van de bagage en het verzamelen van de medereizigers de volgende dagen iets sneller.

Bij het verlaten van Iraklion, dat we later nog uitvoerig gaan bezoeken, maken

we meteen kennis met het landschap van Kreta. Op het eerste zicht is Kreta een dor en bergachtig eiland. Maar even snel verandert het landschap in een vruchtbare tuin, met in de achtergrond de helblauwe zee. Nikos Kazantzakis, één van de beroemdste Kretenzers en schrijver van het boek Zorba de Griek, schreef ooit over zijn eiland: 'Vrij van overladenheid, krachtig en beheerst van mannelijke strengheid en goed proza. Tussen de ruige lijnen ontdekt men een gevoeligheid en tederheid die men niet zou hebben vermoed. In beschutte dalen geuren de sinaasappel- en citroenbomen en in de verte stroomt uit de zee een

Hoogvlakte van Lassithi

grenzeloze poëzie.' Ik begrijp perfect wat deze man bedoelt.

Kreta heeft echt een landschap om verliefd op te worden: machtige bergen, schilderachtige kloven, vruchtbare laagvlakten, weiden vol wilde bloemen, bergdorpjes met wit bepleisterde huisjes, wijn- en olijfgaarden.

Wij rijden langzaam de bergen in en merken in de verte duizenden kleine windmolens, die vanop afstand lijken op witte bloemen of fladderende vlinders. Deze windmolens zorgen voor de bevloeiing van de vruchtbare hoogvlakte van Lassithi tijdens het droge seizoen. Een majestueus gezicht in een betoverende stilte.

Onderweg moet de bus vaak stoppen op de smalle bergweg omdat deze versperd wordt door hele kudden lagrimi, langhoornige berggeiten. Een andere geitensoort die enkel op Kreta voorkomt zijn de kri-kri geiten, dik

behaarde wilde berggeiten die door de regering worden beschermd om ze van een dreigende ondergang te redden. Uit het gevloek dat Dimitrios laat horen telkens hij bruusk moet remmen voor een rustig kauwende, zich aan niets storende baarddrager, kan ik afleiden dat voor zijn part deze rotbeesten allang mochten uitgestorven zijn.

Lagrimi, berggeiten

In Psihro, een dorpje op 900m hoogte in het Dikti-gebergte, moeten we de bus achterlaten. Onder leiding van een gids wandelen we over een slingerend bergpad langzaam naar boven. Ezels staan ter beschikking van hen die deze twintig minuten durende klim niet te voet wensen af te leggen. Dan staan we voor de ingang van een grot. Voor het bezoeken van deze grot is een gids absoluut noodzakelijk. Er is geen licht aanwezig en er is ook niets waar we ons kunnen aan vasthouden. Op sommige plaatsen is het erg glad door het steeds maar doorsijpelende water. Met een kaars in de hand volgen we de gids voor

een ruim 100m lange afdaling, de grot in. Onderaan links bevindt zich een gat, waarin beeldjes, een altaartje en dubbelbijlen zijn gevonden. In de Minoïsche tijd was de grot een belangrijk heiligdom ter ere van Zeus. Hier zou hij immers volgens de overlevering geboren zijn. Wij bevinden ons dus in de materniteit van Zeus. Bij het licht van een toorts laat de gids ons enkele mooie druipsteenformaties zien. Eén ervan noemt hij 'de mantel van Zeus'.

Van het palmenstrand naar de streek van Zorba

Het palmenstrand van Vai

Na een rustige nacht in het hotel Alice, in het pittoreske havenstadje Sitia, vervolgen we onze rondreis. Het ijs in de groep is nog steeds niet gebroken. Dit is de eerste maal dat ik zoiets meemaak. Er zijn verschillende medereizigers die zich blijkbaar niet thuis voelen in een groepsactiviteit. Ik stel me de vraag waarom ze dan eigenlijk voor een groepsreis gekozen hebben. Het zal wel loslopen zeker? Nog enkele dagen geduld.

We hebben de ruige bergstreek verlaten en volgen vandaag de noordkust van het eiland tot helemaal in het oosten. Daar bereiken we het palmenwoud van Vai, naar het schijnt één van de grote toeristische trekpleisters van het eiland. In

de Middeleeuwen zou hier een groot palmenwoud, het enige in Kreta, zijn ontstaan doordat er Arabische zeerovers de pitten van de meegebrachte dadels op het strand uitspuwden. Een prachtig zandstrand en het is er heerlijk toeven. Uitgestrekt onder een palmboom waan ik me op één

of ander tropisch eiland. De afwezigheid van de andere typische attributen van een tropisch eiland (althans volgens de reisbrochures) doet mij echter bruusk terug in de realiteit belanden.

Na een bezoek aan het middeleeuwse klooster van Toplou brengt Dimitrios ons terug naar de grillige zuidkust van Kreta, meer bepaald naar Ierapetra. Deze kleine havenstad werd wereldberoemd door de opnames van de film 'Zorba de Griek'. Auto's worden geparkeerd langs de boulevard langs de zee. We genieten van overheerlijke zeevruchten in een eenvoudige taverne aan het water. Op het strand van fijne grijze kiezel volgen we ondertussen de vissers die hun bootjes schilderen en hun netten herstellen. Ik merk onder hen minstens tien mogelijke dubbelgangers van Zorba, de beroemdste Kretenzer, ook al is zijn naam 'De Griek'.

Zeg trouwens nooit Griek tegen een bewoner van Kreta. Zowel in oorsprong als in evolutie is er immers een wezenlijk verschil tussen de eilandbewoners en 'die van het vasteland'. De Kretenzer, van oudsher een ondernemend zeevaarder, steeds sterk aangetrokken tot verre horizons, is daardoor van nature uit weet- en nieuwsgierig. Hij is zoals het landschap waarin hij leeft: nu eens wild en grillig, dan weer vrolijk, vriendelijk, steeds gevoelig en romantisch. Meermaals word ik tijdens een wandeling langs de promenade in Ierapetra aangesproken door een vriendelijke Kretenzer. Opvallend is de manier waarop ze me wenken om naar zich toe te komen: de hand maakt met

de vingers bewegingen omlaag, zodat ik in eerste instantie de indruk krijg dat ik moet weggaan. Als ze 'ne' zeggen, bedoelen ze ja, hun 'ochi' is neen en heel raar, ze maken ook net de tegenovergestelde bewegingen met het hoofd. Ze knikken als ze nee bedoelen en schudden het hoofd als ze ja willen zeggen. We verblijven in het eenvoudige hotel Esperides.

Agios Nikolaos

Wie betaalt de veerman?

De verhoudingen binnen de groep blijven stroef. Verwoede pogingen om een ietwat lossere sfeer te krijgen mislukken keer op keer. Kliëkvorming is dus onvermijdelijk geworden. Op zich niet zo erg. Enkele medereizigers bevinden zich immers op

dezelfde 'golflengte' als de mijne, en het besluit om de rest van de reis zoveel mogelijk met hen door te brengen is dan ook snel genomen. Voor mijn part kan de rest van de groep het eerste vliegtuig terug naar België nemen. Ik zal me verder niet meer ergeren aan hun asociale houding.

Agios Nikolaos is veruit de bekendste badplaats van het eiland en dat is duidelijk te merken. Het krioelt er van de toeristen. Deze toeristen brengen de onvermijdelijke horecamolen op gang, zodat het authentieke karakter van dit stadje volledig achter een commercieel uithangbord is verdwenen. Jammer, want het stadje heeft veel te bieden. Even voor de haven ligt een binnenmeertje, 'Voulismeni' geheten. In dit meertje zou ooit de godin Pallas Athene gebed hebben, en hierdoor heeft Agios Nikolaos het lekkerste water van het eiland, zo wordt gezegd. Ik had eigenlijk liever gehad dat het water

toen in wijn veranderd was, maar mijn wensen worden hier niet voor waarheid genomen.

In de namiddag komen we in de nieuwe, modernere badplaats Elounda. Dit

Elounda

stadje is bekend omwille van de opnames die er hebben plaatsgevonden voor de populaire TV-serie 'Wie betaalt de veerman?'. Ik herinner mij van deze serie, buiten het spannende en intrigerende verhaal, de mooie landschappen die ik nu in levenden lijve kan bewonderen, maar vooral de mooie, meeslepende muziek. Muziek en dans zijn overal op het eiland te bewonderen. Opvallend is dat vooral door de mannen gedanst wordt, begeleid door de ijle muziek van de 'lyra', een kleine mandoline met drie snaren en het monotone ritme van de 'louto', de luit. Tijdens het dansen springen de mannen op een bijna acrobatische wijze steeds sneller en hoger, hierbij mekaar als steun gebruikend.

Spinalonga

Elounda is een badplaats die erg in trek is bij de rijkere Grieken. De Griekse premier schijnt hier ook een luxueus buitenverblijf te hebben. Kreta wordt trouwens door vele buitenlanders als het ideale kuuroord beschouwd. Hippokrates, de grootste arts uit de oudheid, zou reeds een verblijf op Kreta hebben aangeraden bij hen die herstellende waren van een ziekte. De persoonlijke huisarts van de familie Kennedy noemde Kreta het 'Zwitserland van de Middellandse Zee', omwille van het helende klimaat, maar vooral omwille van de rustgevende stilte en vrede die heilzaam is voor vermoeide en zenuwzieke bewoners van jachtige grote steden.

Vanuit Elounda nemen we de boot en laten ons naar het nabijgelegen eiland Spinalonga varen. Dit eiland was vroeger een melaatsenkolonie, en overblijfselen

van de mensonterende verblijfplaats voor de verstotelingen der aarde zijn nog aanwezig op dit nochtans prachtig gelegen eilandje.

Viva Belgica!

Alhoewel ik dolgraag op reis ga vond ik het, als fervent voetballiefhebber, dit jaar toch enigszins jammer om de wereldbeker voetbal in Mexico te moeten missen, en niet in het minst de prestaties van onze eigen Rode Duivels. Aangezien Griekenland niet kon doorstoten tot de eindronde is de berichtgeving in plaatselijke media over Mexico heel miniem.

Ik ben blijkbaar niet de enige voetballiefhebber in ons gezelschap, en samen met nog enkele andere echte voetbalbelgen gaan we op zoek naar een

mogelijkheid om de wedstrijd België-USSR live op TV te volgen. Niet zo eenvoudig omdat de wedstrijd slechts om 20.00 's nachts begint. Via Dimitrios slagen we er echter in om bij een vriend van hem de wedstrijd te volgen. Ons

Hania

bezoek is blijkbaar niet onaangekondigd gebleven, want de kleine huiskamer van het gastvrije gezin zit bij onze komst reeds vol burens die, net als wij, de match zullen volgen en uiteraard voor de Belgen zullen supporteren. Een nacht om nooit te vergeten. Onze Rode Duivels slagen er zowaar in om, weliswaar na verlengingen, de Russen met 4-3 te verslaan. Van een sensatie gesproken. Onze Kretenzische vrienden zijn al even enthousiast en blij als wijzelf, en menig flesje Raki, sterke plaatselijke brandewijn, wordt tijdens en na de wedstrijd gekraakt. Het wordt al licht. Dankbaar nemen wij afscheid van deze gastvrije mensen en onderweg naar het hotel nemen wij ons voor om hen bij onze terugkomst in België, als dank enkele typisch Vlaamse specialiteiten toe te sturen.

Aan slapen wordt niet meer gedacht, daarvoor was de spanning tijdens de wedstrijd te groot. Uitgelaten is de stemming bij het ontbijt. De zuurpruimen uit het gezelschap snappen niet waarom wij zo uitgelaten kunnen doen over een stomme voetbalmatch. Wij weten wel beter. Gedurende de rest van de rondreis prijkt een inderhaast gemaakt spandoek voor de achterrauit van de bus : Viva Belgica ! en de uitslag Belgica 4, USSR 3. Opdat niemand het ooit zou durven vergeten.

Kreta, een culinair paradijs

De volgende dagen laat ik mij verder onderdompelen in alles wat dit mooie eiland te bieden heeft. Wij bezoeken de stad Hania met haar Venetiaanse haven, die we daarna vergelijken met die van het kleine stadje Rethimnon. In dit rustieke havenstadje is gezelligheid troef. We logeren er in het kleine, mooie hotel Draskos. 's Avonds genieten wij andermaal met volle teugen van overheerlijke verse visgerechten. Wij doen dit, hoe kan het ook anders, gezeten op een klein terrasje aan zee, waar een zeebriesje en een glaasje lekkere koele witte wijn voor de welgekomen verfrissing zorgen na alweer een hete zomerdag.

Culinair paradijs

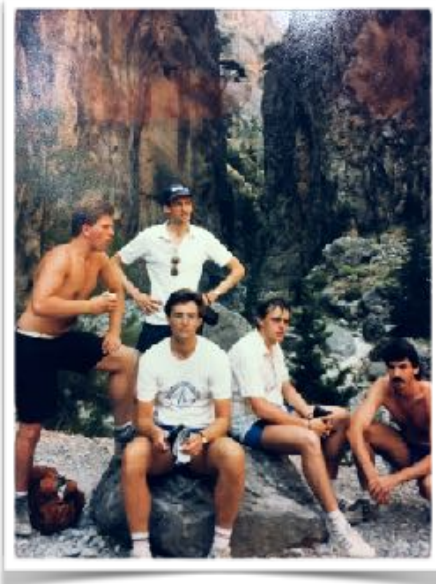
Op een eiland als Kreta staan lekkere verse vis en zeevruchten uiteraard vaak op het menu. Wat niet betekent dat bezoekers die geen liefhebber zijn van de rijkdom van de zee niet aan hun culinaire trekken kunnen komen. Integendeel. Kreta is een paradijs voor fijnproevers. Niets smaakt zo heerlijk op een zonovergoten warme zomerse middag als een lekkere Griekse salade met de onvermijdelijke 'feta'-kaas. 'Moussaka' is één van mijn lievelingsgerechten. Het is een nogal zware schotel, vaak in een vuurvast pannetje op tafel gebracht, van

gekruid gehakt, stukjes omelet, aardappelen, tomaten, aubergines,

schijfjes ei, en dit alles rijkelijk overgoten met olijfolie, of alternatief met een kaassaus. Om duimen en vingers van af te likken. 'Dolmades' zijn ook lekker : rijst en schapenvlees met wat gesnipperde uitjes, gerold in een mals kool-, wijn- of vijgenblad. Ze kunnen koud gegeten worden, maar ik verkies ze toch warm, overgoten met een zurig wit sausje. 'Souvlaki' zijn stukjes gekruide vlees die, aan een spit geregen, geroosterd worden. En ga zo maar door. Er komt geen einde aan de opsomming van hemelse gerechten. Het enige wat naar mijn smaak tegenvalt zijn de nagerechten. De Kretenzers houden van hele zoete nagerechten, bereid met veel suiker en honing, te zoet volgens mijn verwende Vlaamse smaak.

In recordtempo door de Samaria kloof

Het ene moment zit ik nog te genieten van een lekkere 'ouzo', een Grieks aperitief met typische anijssmaak, onder een gammel afdak op het strand van Matala. In dit oude vissersdorp gaat alles nog wat primitief. Velen vinden dit aantrekkelijk en daarom komen ook meer en meer toeristen naar dit dorp afgezakt, vooral jonge, excentrieke rugzaktoeristen. Ze slapen vaak in openlucht of in één van de holen in de rotswand die stijl uit zee oprijst.

Samaria kloof

Het andere moment bevinden wij ons in Omalos, aan de ingang van de imponerende kloof van Samaria. Het is de bedoeling dat wij helemaal te voet door de 18 km lange kloof heengaan, om aan de andere kant ervan in zee uit te komen. Eindelijk eens een fikse voettocht, gecatalogeerd als 'dagtocht voor stoere wandelaars'. Van al dat buszitten kweek je immers aardig wat 'zitvlees'. Aan de eigenlijke ingang krijgen we een soort van toegangspaspoort overhandigd dat aan de uitgang weer moet afgegeven worden, zogezegd als controle of iedereen veilig en wel door de kloof is geraakt. Niets meer dan een stunt voor toeristen, zo zal achteraf blijken.

Een bord bij de toegang tot de kloof vermeldt : 'je mag in de kloof alleen het aangegeven pad bewandelen en slechts tussen zonsopgang en zonsondergang. Je mag er geen vuur maken, niet roken en vissen en geen planten plukken.' Dat weten we dus ook weer.

Een stenig pad voert 730m ijsingwekkend stijl omlaag. Een kolfje naar de hand van ervaren afdalers. Een marteling voor mensen met gevoelige knieën. De kloof van Samaria wordt de diepste kloof van Europa genoemd. Ze is alleen in de zomermaanden toegankelijk, dan is de bedding van het riviertje grotendeels droog. Het is een indrukwekkend natuurverschijnsel. Op het laagste punt lopen de rotswanden stijl op tot een hoogte van ongeveer 300m en naderen ze elkaar op sommige plaatsen tot op slechts enkele meter. Het is er donker en fris, zelfs op een bloedhete, zomerse middag. Ik geniet met volle teugen. Het natuurschoon is buitengewoon machtig.

De tocht voert over een slingerend pad langs het riviertje, waarvan de bedding is bedekt met kiezelstenen, langs heerlijk geurende bloemen, prachtige struiken en bomen en, als het ware uit het niets, doemt ook het

Agia Roumeli

verlaten dorpje Samaria op. In Agia Roumeli, aan de zuidkust, eindigt de prachtige, maar niet gemakkelijke tocht, waarvoor normaal vijf tot zes uur uitgetrokken wordt. Ik leg de afstand af in iets minder dan 4 uur. Een duik in de zee, gevolgd door een frisse grote pint bier (of twee) brengen het vermoeide lichaam weer in de goede plooi. Vanuit Agia Roumeli brengt een boot ons naar Hora Sfakion, waar bussen klaar staan met diverse bestemmingen.

Het lugubere verhaal van Arkadi

In Kreta liggen talrijke kloosters, elk met hun eigen typische bezienswaardigheden en geschiedenis. Het klooster dat bij mij persoonlijk de diepste indruk heeft nagelaten is dat van Arkadi, en dit omwille van de lugubere geschiedenis die er onuitwisbaar aan verbonden is. Het klooster is gebouwd in de 11e eeuw en herbouwd in de 16e en 17e eeuw, aan de voet van de Idi. Tijdens de opstand tegen de Turken in 1866 was Arkadi een centrum van verzet. De monniken

hadden steun en onderdak verleend aan de opstandelingen tegen de Turken, en weigerden hen uit te leveren. In november 1866 belegerde de Turkse aanvoerder, Mustafa Kiritlis, het versterkte klooster met een leger van 28000 manschappen. In het klooster bevonden zich 300 soldaten en 643 burgers, die vanuit de vensters de Turken beschoten. De Turkse overmacht was echter te groot. Na enkele dagen kon geen voldoende weerstand meer worden geboden. Een Turks kanon schoot een bres in de poort, waarna een hevige strijd van man tegen man volgde. De Kretenzers dachten echter niet aan overgeven. Maar op 9 november gaf abt Gabriël het bevel de lont

Klooster van Arkadi

in het kruis in het kruis te steken. De soldaat Jamboudakis voerde dit bevel uit. Een hevige explosie volgde en een deel van het klooster stortte in. Velen werden levend begraven, of kwamen om in de vlammen. De anderen, ook de vrouwen en kinderen werden op een beestachtige manier afgeslacht. Eén voor een werden ze, voor de ogen van hun familie of vrienden, in de grote eetzaal onthoofd. Nu nog zijn grote inkervingen in de tafels een aandenken aan deze toch wel lugubere gebeurtenis. In totaal lieten drieduizend Turken en 766 Kretenzers hier het leven. Arkadi werd een symbool van de Kretenzische vrijheidszin.

Niets van de huidige rust verraadt wat zich hier meer dan een eeuw geleden heeft afgespeeld. Enkele monniken zitten te rusten in de schaduw van een boom, en spelen met hun 'snoer van verveling', de 'komboloi', een snoer van kleine of grote gekleurde kralen met een kwastje eraan. Ze tellen de kralen, laten ze daarna even los, draaien er dan enkele keren mee rond, en zo gaat het steeds verder, soms uren aan een stuk. Deze handeling moet de tijd doden,

maar schijnt ook een middel te zijn om de zenuwen af te leiden. Bij mij heeft dit blijkbaar het omgekeerde effect. Ik word al zenuwachtig door nog maar gewoon naar dat gefriemel te kijken. Eén van de monniken nodigt ons uit in een van de koelere vertrekken van het klooster, en hij biedt ons een glaasje eigen brouwsel aan, en een stukje gekonfijt fruit. Het brouwsel is niet te drinken, en ik hou sowieso niet van gekonfijt fruit, maar de beleefdheid verplicht mij de 'kelk tot op de bodem te ledigen', een uitdrukking die heel goed in deze religieuze omgeving past trouwens.

Het paleis van koning Minos in Knossos.

Een verblijf op Kreta zonder een bezoek aan het wereldberoemde paleis van koning Minos in Knossos is gewoon ondenkbaar. Maar er zijn volgens mij toch betere tijdstippen om dit te doen dan uitgerekend op het snikhete middaguur. Geen schitterend idee. Onze gids blijkt geen last van de loden middagzon te hebben. Zij draaft en raast maar door alsof het complex ieder

moment kan instorten. Indrukwekkend is het paleis van koning Minos wel. Het ziet er in werkelijkheid nog imposanter uit dan op de talrijke foto's uit onze kunstgeschiedenis boeken.

Knossos

Op 27 maart 1899 schreef Arthur Evans in zijn dagboek : ' We hebben het oude paleis van Knossos gevonden, met een beschaving die groter en rijker is dan die van Troje en Mykene'. En gelijk had hij. In 1900 begon Evans zijn werk van graven en reconstrueren, een werk dat dertig jaar zou duren. De opgravingen van Evans onthulden het bestaan van een geheel onbekende oude beschaving, de Minoïsche, naast de reeds bekende van Egypte en Mesopotamië. Evans heeft grote delen van het paleis gereconstrueerd met

behulp van steen, ijzer en gewapend beton in felle kleuren. Evans kreeg nogal felle kritiek op de romantische restauratie van een deel van het paleis. De niet gerestaureerde paleizen die we bezochten in Festo en Malia hebben duidelijk meer sfeer, maar door een bezoek aan dit paleis van Knossos kan ik mij een betere voorstelling maken hoe die andere paleizen er duizenden jaren geleden moeten hebben uitgezien. Het tempelcomplex van Knossos is heel uitgebreid, maar het meeste bekende deel is toch wel de troonzaal van koning Minos, met de troon en de fraaie muurschilderingen.

Buiten leidt de 'oudste straat van Europa' naar het westen. Het is een smalle, geplaveide straat. Over deze mooi intact gebleven straat moet ooit koning Minos gewandeld hebben, over deze weg vluchtten ooit Theseus en Ariadne na het doden van de Minotaurus in het labirint van Knossos. Een echte aanrader, dit paleis van Koning Minos in Knossos, op slechts een boogscheut van Iraklion gelegen.

Rust roest in Karteros

Op het einde van de rondreis houden we traditiegetrouw enkele dagen over om ergens aan één of ander strand uit te rusten. Wij logeren in het vlak aan het strand gelegen Hotel Xenia, in Karteros, dicht tegen Iraklion. Het hotel valt vooral op door het prachtige uitzicht op landende en opstijgende vliegtuigen. De internationale vlieghaven van Iraklion is immers vlakbij.

Even traditiegetrouw hou ik het na een dag strand liggen reeds voor bekeken. Rust roest immers en het is zonde van de verloren tijd. Ik ben blijkbaar alweer niet de enige. Met enkele andere 'actievelingen' vertrek ik 's morgens vroeg voor een flinke voettocht, het binnenland in, weg van het toeristische kustgebeuren. Slechts enkele kilometer landinwaarts herstelt zich het normale, onbezoedelde leven van elke dag op Kreta. We merken boeren, gezeten op een ezeltje, omringd door een hele kudde schapen of geiten, op weg naar één of andere vruchtbare plaats. Vrouwen in eeuwig zwart kijken ons eerst argwanend achterna. Een vriendelijk "kalimera", "goede morgen", breekt echter snel het ijs bij deze vriendelijke, gastvrije mensen. Dartelende kinderen zijn overal ter wereld even spontaan en nieuwsgierig. In een klein plaatselijk eethuisje, annex bakker, kruidenier, slager, postkantoor en nog wel enkele andere nuttige activiteiten, genieten we nog maar eens van de heerlijke, eenvoudige gerechten.

Het is hier doodnormaal dat je de keuken binnenwandelt en letterlijk gaat kijken wat de pot schaft. De soep ziet er heel lekker uit en ruikt bovendien heerlijk. De keuze is dus snel gemaakt. Een lekker bord soep met brood is meer dan voldoende als lichte middagmaaltijd. Vergeet het maar. Waarschijnlijk uit hemelse schrik dat wij stante pede van honger zullen doodvallen, serveert een oud moedertje ons het ene smakelijke gerechtje na het andere. Weigeren zou onbeleefd zijn, en dus laten we ons de heerlijke eenvoudige spijzen welgevallen. Van de stevige voettocht komt nadien niet veel meer in huis. Een welgekomen siësta onder de plaatselijke druivelaar met een lekker fris lokaal biertje. "Laat de boeren maar dorsen" in België en omstreken. De dag is voorbij voor we het goed en wel beseffen. Zo gaat dat nu eenmaal op vakantie.

De 'jeepmobiel'

Met de 'jeepmobiel' op ontdekkingstocht

Te voet is toch maar te voet. Het is vermoeiend onder de felle zon, en je doet op een dag eigenlijk niet zo veel kilometers. We besluiten de dag daarop een jeep te huren. Eén van ons weet een prachtexemplaar op de kop te tikken, voor weinig drachmen dan nog wel. Het gammele ding is eigenlijk klaar om ieder ogenblik de geest te geven, maar wat wil je nu eenmaal voor die prijs. Al bij al blijft de schade tijdens de ontdekkingstocht vrij beperkt. Slechts af en toe moeten wij stoppen om een, weliswaar niet vitaal, verloren onderdeel op te rapen. Ik moet denken aan die komische strips waar een magneet, die achter het voertuig bengelt, alle verloren vijzen, moeren en andere onderdelen recupereert. Eigenlijk was dit hier best van pas gekomen.

Klaar voor een avondje uit

We zoeken nu ook wel de meest onherbergzame crosswegeltjes uit, dat dient gezegd. De arme jeepmobiel weet niet waar hij het heeft, en kreunt en proest onophoudelijk. In een klein dorpje, met alleen maar smalle straatjes, waardoor een auto maar net kan passeren, kunnen wij op een bepaald ogenblik geen kant meer uit. Voor ons hebben plaatselijke wegenwerkers een kuil gegraven. De arbeiders zijn verdwenen, de kuil is echter gebleven. Het kost onze meest bekwame chauffeur al zijn stuurkunst om in achteruit terug vrij te raken.

Ze doen verder wat ze willen, maar ik wil absoluut voor middernacht terug ik Karteros zijn vandaag. De reden? Juist, onze Rode Duivels spelen hun kwartfinale in de Mondiale in Mexico, tegen Spanje.

Zondagmiddag Liliane

In een lokale taverne kunnen we de wedstrijd volgen. De spanning is weer om te snijden, en de ontlading navenant groot als Leo Vanderelst de beslissende strafschoep weet te verzilveren, en België zowaar in de halve finale van de Wereldbeker Voetbal brengt, stel je voor. Amaai Leo, goe gedaan jong ! Hoe mooi dit moment ook is, de sfeer rond de vorige wedstrijd zal toch nooit geëvenaard kunnen worden. Daarvoor is die ervaring te uniek geweest.

Liliane heeft samen met ons de wedstrijd gevolgd, en vergezelt ons nadien op een (weliswaar kort) nachtje uit in Iraklion. Zij kent er immers de kroegen en discotheken die enkel door Kretenzers bezocht worden. De atmosfeer is er helemaal anders dan de trendy disco's en nachtclubs langs de kust die bijna uitsluitend toeristen ontvangen. Ik leer er weer enkele nieuwe Griekse woorden, waarvan 'yassas' (gezondheid), 'epitrepete' (mag ik?) en 'kalinichta' (goede nacht) de belangrijkste zijn. Ik leer er ook dat op Kreta alles nog iets warmbloediger en vuriger is dan op het Griekse vasteland, het

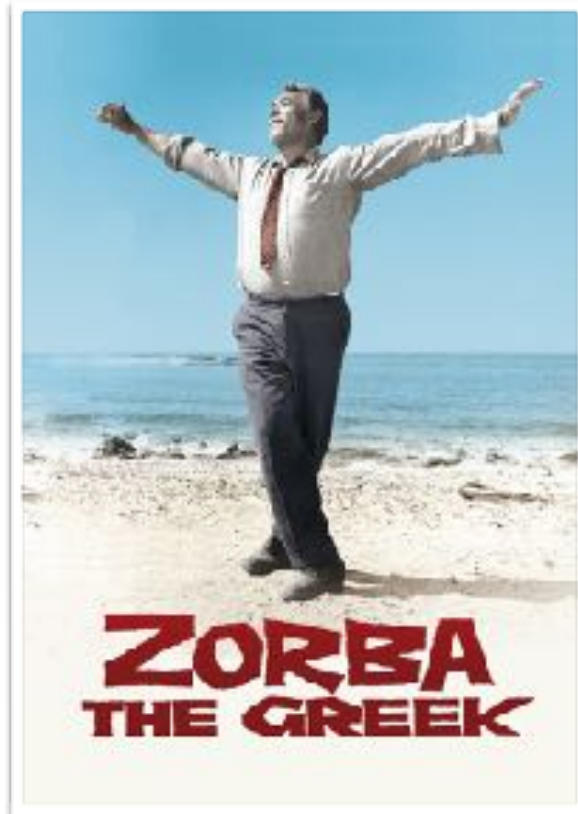
lied en de dans, het denken en voelen. Geen betere vriend dan hij, geen ergere vijand ook.

Vaarwel Zorba

Het spijtige aan elke mooie vakantie is dat er steeds ooit eens een einde aan komt. En deze vakantie is niet anders. Welk gevoel ik aan dit verblijf op Kreta heb overgehouden ? Nikos Kazantzakis schrijft in zijn boek 'Zorba de Griek ' het volgende :

" Kreta, fluisterde ik, Kreta, en mijn hart begon sneller te kloppen "

Dat is het gevoel dat ik aan dit mooie eiland en haar wondermooie bewoners heb overgehouden.

THE GREEK
ZORBA